

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าของผู้นำครัวเรือนในชุมชนตำบลตะเคียนทอง อำเภอกะลาสิริภูมิ จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของการวิเคราะห์ในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
p	แทน	ความน่าจะเป็นของค่าสถิติ
t	แทน	ค่าสถิติเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย
F	แทน	ค่าสถิติแจกแจง
*	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าของผู้นำครัวเรือนในชุมชนตำบลตะเคียนทอง วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าของผู้นำครัวเรือนในชุมชนตำบลตะเคียนทอง วิเคราะห์ข้อมูล โดยการทดสอบความแตกต่างด้วยค่า t-test หรือ F-test และความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกเป็นรายด้าน

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (n = 306)	ร้อยละ (100.00)
1. เพศ		
ชาย	197	64.38
หญิง	109	35.62
2. อายุ		
20 - 39 ปี	88	28.76
40 - 59 ปี	147	48.04
60 ขึ้นไป	71	23.20
\bar{X} = 41 ปี Max = 73 ปี Min = 20 ปี		
3. สถานภาพสมรส		
โสด	51	16.67
สมรส	209	68.30
หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	46	15.03
4. อาชีพ		
รับจ้างทั่วไป	41	13.40
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/บริษัทเอกชน	81	26.47
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	75	24.51
เกษตรกร	109	35.62

ตาราง 2 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (n = 306)	ร้อยละ (100.00)
5. รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน		
น้อยกว่า 10,001 บาท	79	25.82
10,001 - 30,000 บาท	184	60.13
30,001 บาทขึ้นไป	43	14.05
$\bar{X} = 7,957.79$ บาท Max = 50,000 บาท Min = 1,000 บาท		
รวม	306	100.00

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้นำครัวเรือนในชุมชนตำบลตะเคียนทอง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกรายด้าน ปรากฏผล ดังนี้

ด้านเพศ พบว่า ผู้นำครัวเรือนมากกว่าครึ่งเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 64.38 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 35.62

ด้านอายุ พบว่า ผู้นำครัวเรือนเกือบครึ่งหนึ่งมีอายุ 40 - 59 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.04 รองลงมาคือ อายุ 20 - 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.76 และอายุ 60 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 23.20 โดยมีอายุเฉลี่ย 41 ปี อายุมากที่สุด 72 ปี น้อยสุด 20 ปี

ด้านสถานภาพสมรส พบว่า ผู้นำครัวเรือนมากกว่าครึ่งมีสถานภาพสมรสมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.30 รองลงมามีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 16.17 และมีสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 15.03

ด้านอาชีพ พบว่า ผู้นำครัวเรือนประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.62 รองลงมาคือ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/บริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 26.47 อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 24.51 และอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 13.40

ด้านรายได้ครอบครัว พบว่า ผู้นำครัวเรือนครึ่งหนึ่งมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัว 10,001 - 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 60.13 รองลงมามีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวน้อยกว่า 10,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.82 และมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวมากกว่า 30,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 14.05 โดยมีรายได้เฉลี่ย 7,957.79 บาท มากที่สุด 50,000 บาท น้อยที่สุด 1,000 บาท

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าของผู้นำครัวเรือนในชุมชน ตำบลตะเคียนทอง ปรากฏผลดังตาราง 3 - 8

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า ของผู้นำครัวเรือนในชุมชนตำบลตะเคียนทอง โดยภาพรวม (n = 306)

การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	ลำดับ
ข้อ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์	3.07	0.61	บางครั้ง	5
ข้อ 2 เว้นจากการลักทรัพย์	3.43	0.93	บางครั้ง	2
ข้อ 3 เว้นจากการประพฤติดูในกาม	3.18	0.58	บางครั้ง	4
ข้อ 4 เว้นจากการกล่าวเท็จ	3.41	0.60	บางครั้ง	3
ข้อ 5 เว้นจากการดื่มน้ำเมา	3.87	0.90	บ่อยครั้ง	1
รวม	3.40	0.50	บางครั้ง	

จากตาราง 3 แสดงว่า ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าของผู้นำครัวเรือนในชุมชนตำบลตะเคียนทอง โดยรวม มีการปฏิบัติธรรมบางครั้ง ($\bar{X} = 3.40$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้นำครัวเรือนมีการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า มีการปฏิบัติธรรมบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 3.87-4.41$) เรียงตามลำดับจากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ข้อ 5 เว้นจากการดื่มน้ำเมา ($\bar{X} = 3.87$) ข้อ 2 เว้นจากการลักทรัพย์ ($\bar{X} = 3.43$) และ ข้อ 4 เว้นจากการกล่าวเท็จ ($\bar{X} = 3.41$) เมื่อเรียงลำดับจากน้อยที่สุด 2 ลำดับ คือ ข้อ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์ ($\bar{X} = 3.07$) ข้อ 3 เว้นจากการประพฤติดูในกาม ($\bar{X} = 3.18$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า ข้อที่ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์ของผู้นำคร้วเรือน
ในชุมชนตำบลตะเคียนทอง จำแนกเป็นรายข้อ (n = 306)

ศีลข้อที่ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	ลำดับ
1. ไม่ฆ่าสัตว์ทุกชนิด ยกเว้นให้ผู้อื่นฆ่า	2.96	1.29	บางครั้ง	4
2. ไม่ฆ่าสัตว์ที่นำมาเป็นอาหาร เช่น ไก่ และปลา เป็นต้น	2.61	1.15	บางครั้ง	5
3. ไม่ฆ่าสัตว์และไม่ชอบทำร้ายสัตว์ทุกชนิด	3.42	1.15	บางครั้ง	3
4. ไม่อาฆาตหมาดร้ายต่อมนุษย์ด้วยกันและสัตว์ทุกชนิด	1.74	0.89	นาน ๆ ครั้ง	6
5. สงสารเมื่อเห็นสัตว์อดอยาก	3.81	1.01	บ่อยครั้ง	2
6. ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นเท่าที่พอช่วยได้	3.84	0.94	บ่อยครั้ง	1
รวม	3.07	0.61	บางครั้ง	

จากตาราง 4 แสดงว่า ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าของผู้นำคร้วเรือนในชุมชนตำบลตะเคียนทอง ศีลข้อที่ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์ โดยรวมมีการปฏิบัติธรรมบางครั้ง ($\bar{X} = 3.07$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้นำคร้วเรือนมีการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้ามีการปฏิบัติธรรมบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 3.84-3.42$) เรียงตามลำดับจากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นเท่าที่พอช่วยได้ ($\bar{X} = 3.84$) สงสารเมื่อเห็นสัตว์อดอยาก ($\bar{X} = 3.81$) และไม่ฆ่าสัตว์และไม่ชอบทำร้ายสัตว์ทุกชนิด ($\bar{X} = 3.42$) เมื่อเรียงลำดับจากน้อยที่สุด 3 ลำดับ คือ ไม่อาฆาตหมาดร้ายต่อมนุษย์ด้วยกันและสัตว์ทุกชนิด ($\bar{X} = 1.74$) ไม่ฆ่าสัตว์ที่นำมาเป็นอาหาร เช่น ไก่ และปลา เป็นต้น ($\bar{X} = 2.61$) และไม่ฆ่าสัตว์ทุกชนิด ยกเว้นให้ผู้อื่นฆ่า ($\bar{X} = 2.96$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า ข้อที่ 2 เว้นจากการลักทรัพย์ของผู้นำคร้วเรือน
ในชุมชนตำบลตะเคียนทอง จำแนกเป็นรายชื่อ (n = 306)

ศีลข้อที่ 2 เว้นจากการลักทรัพย์	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	ลำดับ
1. ไม่ถือเอาของที่เจ้าของเขาไม่อนุญาต	4.03	1.27	บ่อยครั้ง	1
2. ไม่คิอดอยากได้ของของผู้อื่นมาเป็นของตน	3.96	1.20	บ่อยครั้ง	2
3. ไม่ขี้โกงและไม่รับสินบนของผู้อื่น	1.49	0.79	ไม่เคยปฏิบัติ	5
4. ไม่เบียดเบียนทรัพย์สินผู้อื่น	3.77	1.27	บ่อยครั้ง	4
5. ไม่ลักขโมยทรัพย์ของผู้อื่น	3.88	1.36	บ่อยครั้ง	3
รวม	3.43	0.93	บางครั้ง	

จากตาราง 5 แสดงว่า ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าของผู้นำคร้วเรือนในชุมชนตำบลตะเคียนทอง ศีลข้อที่ 2 เว้นจากการลักทรัพย์ โดยรวมมีการปฏิบัติธรรมบางครั้ง ($\bar{X} = 3.43$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าผู้นำคร้วเรือนมีการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้ามีการปฏิบัติธรรมบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 4.03-3.88$) เรียงตามลำดับจากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ไม่ถือเอาของที่เจ้าของเขาไม่อนุญาต ($\bar{X} = 4.03$) ไม่คิอดอยากได้ของของผู้อื่นมาเป็นของตน ($\bar{X} = 3.96$) และไม่ลักขโมยทรัพย์ของผู้อื่น ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อเรียงลำดับจากน้อยที่สุด 2 ลำดับ คือ ไม่ขี้โกงและไม่รับสินบนของผู้อื่น ($\bar{X} = 1.49$) และไม่เบียดเบียนทรัพย์สินผู้อื่น ($\bar{X} = 3.77$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า ข้อที่ 3 เว้นจากการประพฤตินอกใจในกาม
ของผู้นำครัวเรือนในชุมชนตำบลตะเคียนทอง จำแนกเป็นรายข้อ (n = 306)

ศีลข้อที่ 3 เว้นจากการประพฤตินอกใจในกาม	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	ลำดับ
1. ใช้ชีวิตคู่ครองแบบสามีภรรยาคนเดียว	4.38	1.03	บ่อยครั้ง	1
2. ไม่ประพฤตินอกใจคู่ครองของตน	1.81	1.09	นานๆ ครั้ง	4
3. ละเว้นการให้ของกำนัลแก่ผู้อื่น เพราะเหตุแห่งกามคุณ	1.33	0.66	ไม่เคยปฏิบัติ	5
4. มีจิตสำนึกผิดชั่วเดียวเมียเดียว	4.19	1.06	บ่อยครั้ง	2
5. ใช้ชีวิตคู่ครองด้วยความซื่อสัตย์จริงใจต่อกัน	4.15	1.10	บ่อยครั้ง	3
รวม	3.18	0.58	บางครั้ง	

จากตาราง 6 แสดงว่า ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าของผู้นำครัวเรือนในชุมชนตำบลตะเคียนทอง ศีลข้อที่ 3 เว้นจากการประพฤตินอกใจในกาม โดยรวมมีการปฏิบัติธรรมบางครั้ง ($\bar{X} = 3.18$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้นำครัวเรือนมีการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้ามีการปฏิบัติธรรมบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 4.38-4.15$) เรียงตามลำดับจากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ใช้ชีวิตคู่ครองแบบสามีภรรยาคนเดียว ($\bar{X} = 4.38$) มีจิตสำนึกผิดชั่วเดียวเมียเดียว ($\bar{X} = 4.19$) และใช้ชีวิตคู่ครองด้วยความซื่อสัตย์จริงใจต่อกัน ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อเรียงลำดับจากน้อยที่สุด 2 ลำดับ คือ ละเว้นการให้ของกำนัลแก่ผู้อื่นเพราะเหตุแห่งกามคุณ ($\bar{X} = 1.33$) และไม่ประพฤตินอกใจคู่ครองของตน ($\bar{X} = 1.81$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า ข้อที่ 4 เว้นจากการกล่าวเท็จของผู้นำครัวเรือน
ในชุมชนตำบลตะเคียนทอง จำแนกเป็นรายชื่อ (n = 306)

ศีลข้อที่ 4 เว้นจากการกล่าวเท็จ	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	ลำดับ
1. ละเว้นจากการพูดข้อความที่เป็นเท็จ ไม่เป็นจริง	4.10	0.95	บ่อยครั้ง	1
2. ไม่พูดเสียดสีผู้อื่น	2.09	0.86	นานๆ ครั้ง	6
3. ไม่พูดคำหยาบ	3.33	1.09	บางครั้ง	4
4. ละเว้นจากการพูดเพื่อจ้อ พุดนินทา ว่าร้ายผู้อื่น	3.27	1.05	บางครั้ง	5
5. รักษาสิ่งจะต่อคำที่พูด	3.96	1.02	บ่อยครั้ง	2
6. เน้นให้คนในครอบครัวพูดแต่คำสุภาพ	3.75	1.07	บ่อยครั้ง	3
รวม	3.41	0.60	บางครั้ง	

จากตาราง 7 แสดงว่า ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าของผู้นำครัวเรือน ในชุมชนตำบลตะเคียนทอง ศีลข้อที่ 4 เว้นจากการกล่าวเท็จ โดยรวมมีการปฏิบัติธรรมบางครั้ง ($\bar{X} = 3.41$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าผู้นำครัวเรือนมีการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้ามีการปฏิบัติธรรมบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 4.10-3.75$) เรียงตามลำดับจากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ละเว้นจากการพูดข้อความที่เป็นเท็จ ไม่เป็นจริง ($\bar{X} = 4.10$) รักษาสิ่งจะต่อคำที่พูด ($\bar{X} = 3.96$) และเน้นให้คนในครอบครัวพูดแต่คำสุภาพ ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อเรียงลำดับจากน้อยที่สุด 3 ลำดับ คือ ไม่พูดเสียดสีผู้อื่น ($\bar{X} = 2.09$) ไม่พูดคำหยาบ ($\bar{X} = 3.27$) และละเว้นจากการพูดเพื่อจ้อพุดนินทา ว่าร้ายผู้อื่น ($\bar{X} = 3.33$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า ข้อที่ 5 เว้นจากการดื่มน้ำเมาของผู้นำครัวเรือน
ในชุมชนตำบลตะเคียนทอง จำแนกเป็นรายข้อ (n = 306)

ศีลข้อที่ 5 เว้นจากการดื่มน้ำเมา	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	ลำดับ
1. ละเว้นสิ่งเสพติดให้โทษอื่น ๆ	3.92	1.05	บ่อยครั้ง	2
2. เลิกดื่มสุราเครื่องคองของเมาตลอดชีวิต	3.67	1.20	บ่อยครั้ง	4
3. ร่วมรณรงค์โครงการงดเหล้าเข้าพรรษา	3.55	1.21	บ่อยครั้ง	5
4. ละเว้นจากการเสพสิ่งเสพติดให้โทษที่ผิดกฎหมาย	4.32	1.01	บ่อยครั้ง	1
5. ส่งเสริมสนับสนุนไม่ให้มีการดื่มสุรา ในงานบุญของชุมชน	3.89	1.53	บ่อยครั้ง	3
รวม	3.87	0.90	บ่อยครั้ง	

จากตาราง 8 แสดงว่า ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าของผู้นำครัวเรือนในชุมชนตำบลตะเคียนทอง ศีลข้อที่ 5 เว้นจากการดื่มน้ำเมา โดยรวมมีการปฏิบัติธรรมบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 3.87$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้นำครัวเรือนมีการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้ามีการปฏิบัติธรรมบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 4.32-3.89$) เรียงตามลำดับจากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ละเว้นจากการเสพสิ่งเสพติดให้โทษที่ผิดกฎหมาย ($\bar{X} = 4.32$) ละเว้นสิ่งเสพติดให้โทษอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.92$) และส่งเสริมสนับสนุนไม่ให้มีการดื่มสุราในงานบุญของชุมชน ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อเรียงลำดับจากน้อยที่สุด 2 ลำดับ คือ ร่วมรณรงค์โครงการงดเหล้าเข้าพรรษา ($\bar{X} = 3.55$) และเลิกดื่มสุราเครื่องคองของเมาตลอดชีวิต ($\bar{X} = 3.67$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าของผู้นำครัวเรือนในชุมชนตำบลตะเคียนทอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยค่า t-test หรือ F-test และความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

การปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	(n = 197)		(n = 109)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ศีลข้อ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์	3.08	0.58	3.06	0.68	0.31	0.76
2. ศีลข้อ 2 เว้นจากการลักทรัพย์	3.40	0.97	3.47	0.86	-0.62	0.53
3. ศีลข้อ 3 เว้นจากการประพฤติกผิดในกาม	3.20	0.56	3.13	0.63	0.92	0.36
4. ศีลข้อ 4 เว้นจากการกล่าวเท็จ	3.44	0.58	3.35	0.64	1.28	0.20
5. ศีลข้อ 5 เว้นจากการดื่มน้ำเมา	3.85	0.88	3.89	0.94	-0.35	0.73
รวม	3.41	0.47	3.40	0.55	0.03	0.98

จากตาราง 9 ผลการทดสอบสมมุติฐาน สรุปได้ว่า การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าของผู้เฝ้าเรือนชุมชนตำบลตะเคียนทอง ที่มีเพศต่างกัน การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าโดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า ด้านศีลข้อ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์ ด้านศีลข้อ 2 เว้นจากการลักทรัพย์ ด้านศีลข้อ 3 เว้นจากการประพฤติกผิดในกาม ด้านศีลข้อ 4 เว้นจากการกล่าวเท็จ ด้านศีลข้อ 5 เว้นจากการดื่มน้ำเมาของผู้เฝ้าเรือนที่มีเพศต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า	อายุ						F	p
	20-39 ปี		40-59 ปี		60 ปีขึ้นไป			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ศีลห้าข้อ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์	3.05	0.49	3.12	0.64	3.00	0.69	0.99	0.37
ศีลห้าข้อ 2 เว้นจากการลักทรัพย์	3.37	0.87	3.49	0.89	3.39	1.08	0.54	0.58
ศีลห้าข้อ 3 เว้นจากการประพฤติดินในกาม	3.09	0.62	3.20	0.54	3.24	0.61	1.50	0.22
ศีลห้าข้อ 4 เว้นจากการกล่าวเท็จ	3.43	0.56	3.38	0.60	3.46	0.68	0.40	0.67
ศีลห้าข้อ 5 เว้นจากการดื่มน้ำเมา	3.85	0.71	3.86	0.91	3.90	1.08	0.07	0.93
รวม	3.37	0.43	3.42	0.54	3.43	0.52	0.32	0.73

จากตาราง 10 ผลการทดสอบสมมุติฐาน สรุปได้ว่า การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าของผู้นำครัวเรือนชุมชนตำบลตะเคียนทอง ที่มีอายุต่างกัน การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าโดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า ด้านศีลข้อ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์ ด้านศีลข้อ 2 เว้นจากการลักทรัพย์ ด้านศีลข้อ 3 เว้นจากการประพฤติดินในกาม ด้านศีลข้อ 4 เว้นจากการกล่าวเท็จ ด้านศีลข้อ 5 เว้นจากการดื่มน้ำเมาของผู้นำครัวเรือนที่มีอายุต่างกันไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพ

การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า	สถานภาพ						F	p
	โสด		สมรส		หม้าย/หย่าร้าง /แยกกันอยู่			
	(n = 51)		(n = 209)		(n = 46)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ศีลห้าข้อ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์	3.29	0.66	3.01	0.60	3.14	0.59	4.58	0.01*
ศีลห้าข้อ 2 เว้นจากการลักทรัพย์	3.47	0.87	3.44	0.94	3.35	0.97	0.21	0.81
ศีลห้าข้อ 3 เว้นจากการประพฤตินอกใจ								
ผิดในกาม	2.83	0.96	3.27	0.46	3.13	0.43	11.91	0.00*
ศีลห้าข้อ 4 เว้นจากการกล่าวเท็จ	3.44	0.65	3.42	0.58	3.33	0.67	0.53	0.59
ศีลห้าข้อ 5 เว้นจากการดื่มน้ำเมา	3.87	1.05	3.89	0.81	3.74	1.08	0.53	0.59
รวม	3.41	0.59	3.41	0.48	3.38	0.49	0.08	0.93

*p < .05

จากตาราง 11 ผลการทดสอบสมมุติฐาน สรุปได้ว่า การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าของผู้นำครัวเรือนชุมชนตำบลตะเคียนทอง ที่มีสถานภาพต่างกัน การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าโดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า จำนวน 2 ด้าน ด้านศีลข้อ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์ ด้านศีลข้อ 3 เว้นจากการประพฤตินอกใจผิดในกาม ของผู้นำครัวเรือนที่มีสถานภาพต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe') รายละเอียดดังตาราง 12 - 13

ตาราง 12 เปรียบเทียบความแตกต่างปัจจัยส่วนบุคคล การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าข้อ 1 ของผู้นำคร้วเรือนในชุมชนตำบลตะเคียนทอง จำแนกตามสถานภาพ เป็นรายคู่

สถานภาพ		โสด	สมรส	หม้าย/หย่าร้าง/ แยกกันอยู่
การปฏิบัติธรรม ศีลห้าข้อ 1	\bar{X}	3.29	3.01	3.14
โสด	3.29	-	0.02*	0.51
สมรส	3.01		-	0.40
หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	3.14			-

*p < .05

จากตาราง 12 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ผู้นำคร้วเรือนชุมชนตำบลตะเคียนทอง ที่มีสถานภาพต่างกัน มีการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าข้อ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ คือ ผู้นำคร้วเรือนที่มีสถานภาพโสดมีการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าข้อ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์สูงกว่าผู้นำคร้วเรือนที่มีสถานภาพสมรส

ตาราง 13 เปรียบเทียบความแตกต่างปัจจัยส่วนบุคคล การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าข้อ 3 ของผู้นำคร้วเรือนในชุมชนตำบลตะเคียนทอง จำแนกตามสถานภาพ เป็นรายคู่

สถานภาพ		โสด	สมรส	หม้าย/หย่าร้าง/ แยกกันอยู่
ศีลห้าข้อ 3 เว้นจากการประพฤติดินในกาม	\bar{X}	2.83	3.27	3.13
โสด	2.83	-	0.00*	0.04*
สมรส	3.27		-	0.33
หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	3.13			-

*p < .05

จากตาราง 13 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ผู้นำคร้วเรือนชุมชนตำบลตะเคียนทอง ที่มีสถานภาพต่างกัน มีการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าข้อ 3 เว้นจากการประพฤติดินในกาม

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ คือ ผู้นำครัวเรือนที่มีสถานภาพสมรส มีการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าข้อ 3 เว้นจากการประพาศิณีคิดในกามสูงกว่าผู้นำครัวเรือนที่มีสถานภาพโสด ผู้นำครัวเรือนที่มีสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ มีการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าข้อ 3 เว้นจากการประพาศิณีคิดในกามสูงกว่าผู้นำครัวเรือนที่มีสถานภาพโสด

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ

การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า	อาชีพ								F	p
	รับจ้างทั่วไป (n = 41)		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/บริษัทเอกชน (n = 81)		ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (n = 75)		เกษตรกร (n = 109)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ศีลห้าข้อ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์	3.06	0.60	3.16	0.61	2.96	0.76	3.09	0.50	1.40	0.24
ศีลห้าข้อ 2 เว้นจากการลักทรัพย์	3.16	1.09	3.67	0.61	3.08	1.08	3.59	0.86	8.03	0.00*
ศีลห้าข้อ 3 เว้นจากการประพาศิณีคิดในกาม	3.28	0.31	3.10	0.64	3.00	0.72	3.32	0.45	5.73	0.00*
ศีลห้าข้อ 4 เว้นจากการกล่าวเท็จ	3.33	0.64	3.53	0.50	3.16	0.66	3.53	0.57	7.20	0.00*
ศีลห้าข้อ 5 เว้นจากการดื่มน้ำเมา	3.63	0.91	3.99	0.76	3.66	1.03	4.01	0.86	3.71	0.01*
โดยรวม	3.34	0.47	3.50	0.44	3.17	0.59	3.52	0.44	8.61	0.00*

*p < .05

จากตาราง 14 ผลการทดสอบสมมุติฐาน สรุปได้ว่า การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าของผู้นำครัวเรือนชุมชนตำบลตะเคียนทอง ที่มีอาชีพต่างกัน การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า จำนวน 4 ด้าน ด้านศีลห้าข้อ 2 เว้นจากการลักทรัพย์ ด้านศีลห้าข้อ 3 เว้นจากการประพฤตินิโคต ในกาม ศีลห้าข้อ 4 เว้นจากการกล่าวเท็จ และศีลห้าข้อ 5 เว้นจากการดื่มน้ำเมาของผู้นำครัวเรือนที่มีอาชีพต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') ดังรายละเอียดในตาราง 15

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างปัจจัยส่วนบุคคลระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าของผู้นำครัวเรือนในชุมชนตำบลตะเคียนทอง จำแนกด้านอาชีพโดยรวม เป็นรายคู่

อาชีพ		รับจ้างทั่วไป	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ บริษัทเอกชน	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	เกษตรกร
การปฏิบัติธรรมศีลโดยรวม	\bar{X}	3.34	3.50	3.17	3.52
รับจ้างทั่วไป	3.34	-	0.44	0.40	0.29
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ บริษัทเอกชน	3.50		-	0.00*	0.99
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	3.17			-	0.00*
เกษตรกร	3.52				-

* $p \leq .05$

จากตาราง 15 ทดสอบความแตกต่างรายคู่จะพบว่า ผู้นำครัวเรือนมีการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ คือ ผู้นำครัวเรือนที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/บริษัทเอกชน มีการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าสูงกว่าผู้นำครัวเรือนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และผู้นำครัวเรือนที่มีอาชีพเกษตรกร มีการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าสูงกว่าผู้นำครัวเรือนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้

การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า	รายได้						F	p
	น้อยกว่า 10,001 บาท		10,001 - 30,000 บาท		30,001 บาทขึ้นไป			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ศีลห้าข้อ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์	3.03	0.78	3.10	0.53	3.03	0.64	0.48	0.62
ศีลห้าข้อ 2 เว้นจากการลักทรัพย์	3.11	1.22	3.62	0.66	3.20	1.12	10.06	0.00*
ศีลห้าข้อ 3 เว้นจากการประพฤติกาม	2.99	0.78	3.22	0.52	3.33	0.32	6.25	0.00*
ศีลห้าข้อ 4 เว้นจากการกล่าวเท็จ	3.20	0.76	3.51	0.51	3.37	0.56	7.98	0.00*
ศีลห้าข้อ 5 เว้นจากการดื่มน้ำเมา	3.50	1.18	4.04	0.73	3.81	0.76	10.32	0.00*
โดยรวม	3.19	0.61	3.51	0.42	3.33	0.49	11.22	0.00*

*p < .05

จากตาราง 16 ผลการทดสอบสมมุติฐาน สรุปได้ว่า การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าของผู้นำครัวเรือนชุมชนตำบลตะเียนทอง ที่มีรายได้ต่างกัน การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้า จำนวน 4 ด้าน ด้านศีลห้าข้อ 2 เว้นจากการลักทรัพย์ ด้านศีลห้าข้อ 3 เว้นจากการประพฤติกาม กาม ศีลห้า ข้อ 4 เว้นจากการกล่าวเท็จ และศีลห้าข้อ 5 เว้นจากการดื่มน้ำเมาของผู้นำครัวเรือนที่มีรายได้ต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe) ดังรายละเอียดในตาราง 17

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างปัจจัยส่วนบุคคลระดับการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าของผู้นำครัวเรือนในชุมชนตำบลตะเคียนทอง จำแนกตามรายได้โดยรวม เป็นรายคู่

รายได้	น้อยกว่า 10,001 บาท	10,001- 30,000 บาท	30,001 บาท ขึ้นไป	
	\bar{X}	3.03	3.10	3.03
น้อยกว่า 10,001 บาท	3.19	-	0.00*	0.35
10,001 - 30,000 บาท	3.51	-	0.11	-
30,001 บาทขึ้นไป	3.33	-	-	-

* $p \leq .05$

จากตาราง 17 ทดสอบความแตกต่างรายคู่จะพบว่า ผู้นำครัวเรือนในชุมชนตำบลตะเคียนทอง ผู้นำครัวเรือนที่มีรายได้โดยรวมแตกต่างกัน จำนวน 1 คู่ คือ ผู้นำครัวเรือนที่มีรายได้น้อยกว่า 10,001 บาท มีการปฏิบัติธรรมตามหลักศีลห้าสูงกว่าผู้นำครัวเรือนที่มีรายได้ 10,001 - 30,000 บาท